

Romeinse cijfers

De Romeinse manier van getallen schrijven maakt gebruik van 7 (hoofd)letters, die elk voor een bepaalde waarde staan:

M = 1000

D = 500

C = 100

L = 50

X = 10

V = 5

I = 1

Een getal wordt gevormd door een aantal van deze letters naast elkaar te zetten. Daarbij staat de grootste waarde links en de kleinste rechts.

$$\mathbf{MM} = 1000 + 1000 = \mathbf{2000}$$

$$\mathbf{MD} = 1000 + 500 = \mathbf{1500}$$

$$\mathbf{CCC} = 100 + 100 + 100 = \mathbf{300}$$

$$\mathbf{XI} = 10 + 1 = \mathbf{11}$$

$$\mathbf{MDCCXVII} = 1000 + 500 + 100 + 100 + 10 + 5 + 1 + 1 = \mathbf{1717}$$

Soms staat echter een kleine waarde links van een grotere waarde. In dat geval moet die kleinere waarde worden afgetrokken van de grotere waarde die er rechts van staat. Dit gebeurt alleen bij getallen waarin wij een '4' of een '9' gebruiken.

$$\mathbf{CM} = 1000 - 100 = \mathbf{900}$$

$$\mathbf{CD} = 500 - 100 = \mathbf{400}$$

$$\mathbf{XC} = 100 - 10 = \mathbf{90}$$

$$\mathbf{XL} = 50 - 10 = \mathbf{40}$$

$$\mathbf{IX} = 10 - 1 = \mathbf{9}$$

$$\mathbf{IV} = 5 - 1 = \mathbf{4}$$

$$\mathbf{MCMXCIV} = 1000 + (1000 - 100) + (100 - 10) + (5 - 1) = \mathbf{1994}$$

Let op:

1. alleen de 'C', de 'X' en de 'I' mogen worden afgetrokken,
2. steeds alleen van de 2 waarden die daar direct boven liggen en
3. steeds maar 1 keer!

Fout:

VC = $100 - 5 = 95$ (de 'V' mag niet afgetrokken worden)

Goed:

XCV = $(100 - 10) + 5 = 95$

Fout:

MIM = $1000 + (1000 - 1) = 1999$ (de 'I' mag wel afgetrokken worden, maar niet van de 'M', de 'D', de 'C' of de 'L'; alleen van de 'X' en de 'V')

Goed:

MCMXCIX = $1000 + (1000 - 100) + (100 - 10) + (10 - 1) = 1999$

Fout:

IIX = $10 - 1 - 1 = 8$ (de 'I' mag maar 1 keer worden afgetrokken)

Goed:

VIII = $5 + 1 + 1 + 1 = 8$

